1965 ఎస్ సి ర్ (1)

పెంటకోట శ్రీరాములు

వర్సెస్

కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్

(అయ్యంగార్, ఎస్. రాజగోపాలగజేంద్రగడ్కర్, పి.బి.(సి.జె.) షా, జె.సి.)

కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు-అక్రమ లావాదేవీల ద్వారా సంపాదించిన సొమ్ము లు-యాజమాన్య సభ్యులు నిలుపుకోవడం-క్లెయిమ్-సొసైటీ వ్యాపారానికి సంబంధించిన వివాదం ఉంటే దావా వేయవచ్చా-సెక్షన్ 51 లేదా సెక్షన్ 49-మద్రాస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ యాక్ట్, 1932 ప్రకారం ప్రొసీడింగ్స్ (1932 మేడ్ 6) 49, 51.

పిటిషనర్ ప్రధానంగా తన సభ్యులకు రుణ సౌకర్యాలు పొందడానికి మరియు వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను సరసమైన ధరలకు విక్రయించడానికి ఏర్పాటు చేయడానికి ఏర్పాటు చేసిన సహకార మార్కెటింగ్ సొసైటీకి అధ్యక్షుడు. ఫిర్యాదుల మేరకు సొసైటీ వ్యవహారాలపై రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ విచారణ చేపట్టగా, అప్పటి సొసైటీ నిర్వహణలో ఉన్న కమిటీకి తగిన నోటీసు ఇచ్చి విచారణ జరిపి రిజిస్ట్రార్ ను తొలగించారు. సొసైటీ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించడానికి ఒక ప్రత్యేక అధికారిని నియమించారు మరియు ఈ అధికారి అప్పీలుదారుపై ఇంటర్అలియా రిజిస్ట్రార్ ముందు ఒక దావా దాఖలు చేశారు. ఈ దావాలోని ప్రధాన అంశం వాస్తవానికి దాని ఉత్పత్తి సభ్యులకు చెందిన బెల్లం అమ్మకాల ద్వారా సమాజం సంపాదించినదని చెప్పబడింది, కానీ అది సమాజానికి క్రెడిట్ చేయబడలేదు. సొసైటీ సభ్యులకు, కొనుగోలుదారులకు మధ్య జరిగిన లావాదేవీలు కాగితాలపై చట్ట ప్రకారం నిర్ణయించిన ధరలకే విక్రయాలు జరిగాయని, వాస్తవానికి అధిక ధరలను వసూలు చేశారని ఆరోపించారు. దాని ద్వారా జరిగే అమ్మకాలపై కమీషన్ వసూలు చేసే అధికారం సొసైటీకి ఉంది. దీనికి సంబంధించి గుర్ ను విక్రయించిన మొత్తం ధరపై కమీషన్ వసూలు చేశారని, నియంత్రిత ధరల ఆధారంగా చెల్లించాల్సిన కమీషన్ మొత్తాన్ని సొసైటీకి జమ చేశారని, కమీషన్ సభ్యులు పొందిన అదనపు ధరను సొసైటీ ఖాతాల్లో

జమ చేయలేదని, యాజమాన్య సభ్యులు స్వాధీనం చేసుకున్నారని పేర్కొన్నారు. క్లెయిమ్ స్వీకరించిన రిజిస్ట్రార్ మద్రాసు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 51(2) ప్రకారం, క్లెయిమ్ ను పరిష్కరించడానికి మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించడానికి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను నియమించారు. ఆ తర్వాత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ విచారణ జరపకుండా నిరోధిస్తూ రిట్ దాఖలు చేయాలని పిటిషనర్ హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి ఈ పిటిషన్ ను అనుమతించారు. ప్రతివాది అప్పీల్ పై డివిజన్ బెంచ్ విచారణకు అనుమతినిచ్చి రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది. (1) చట్టంలోని సెక్షన్ 49, సెక్షన్ 51 ప్రకారం రిజిస్ట్రార్ ముందుకు సాగి ఉండాల్సిందని, (2) సొసైటీకి చెందిన డబ్బును పిటిషనర్ నిలుపుదల చేసే వివాదం "సొసైటీ వ్యాపారాన్ని తాకే వివాదం" కాదని, (3) కమీషన్ ను అక్రమంగా నిలుపుకోవటానికి దారితీసిన అమ్మకం చట్టవిరుద్ధమని పిటిషనర్ వాదించారు. చట్టప్రకారం, అటువంటి చట్టవిరుద్ధమైన లావాదేవీ ఆధారంగా క్లెయిమ్ చేయండి.

1) ఈ కేసు చట్టంలోని సెక్షన్ 49 కిందకు రాదు. రిజిస్ట్రార్ ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతపై ఇతర వాదనలకు లోబడి 49 వర్తించలేదు. 51 అభ్యంతరాలకు తావివ్వలేదు. [192డి].

ఈ దావా "సమాజ నిర్వహణలో ఒక వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా" మరియు "సమాజంలోని డబ్బు లేదా ఇతర ఆస్తులను మోసపూరితంగా తిరిగి పొందినందుకు" అనే కారకాలతో పాటు,

సెక్షన్ 49(1)ను అధిగమించడానికి ముందు సంతృప్తి చెందవలసిన మరో షరతు కూడా ఉంది. ఈ ఆరోపణలకు దారితీసే వాస్తవాలను సెక్షన్ 37 కింద ఆడిట్ లేదా సెక్షన్ 38 కింద ఆడిట్ లేదా సెక్షన్ 39 కింద తనిఖీ లేదా సొసైటీని విభజించినప్పుడు వెల్లడించాల్సి ఉంటుంది. [191 జి-హెచ్]

సుందరం అయ్యర్ వి. సహకార సంఘాల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ఐ.ఎల్.ఆర్(1957) మ్యాడ్ 371 గురించి ప్రస్తావించారు.

(2) మధ్యవర్తి ముందు చేసిన వాదన "సమాజం యొక్క వ్యాపారానికి సంబంధించిన వివాదం". సొసైటీ సభ్యులకు చెందిన ఉత్పత్తుల అమ్మకం సొసైటీ వ్యాపారంలో భాగమని,

అప్పుడు కమీషన్ వసూలు చేయడం కూడా సొసైటీ వ్యాపారమేనని కాదనలేం. మరియు [192 G-H]

(iii) పిటిషనర్ మరియు సమాజం మధ్య ఒప్పందానికి సంబంధించిన ఎటువంటి చట్టవిరుద్ధత లేదు; అది పూర్తిగా చట్టబద్ధమైనది. సొసైటీల అధ్యక్షునిగా, సొసైటీ తరఫున వచ్చిన డబ్బులకు జవాబుదారీగా ఉండే ఆయన చట్టప్రకారం వ్యవహరించారు. [193 సి]

కేదార్ నాథ్ మోతానీ వర్సెస్ ప్రహ్లాద్ రాయ్, [1960] 1 ఎస్.సి.ఆర్.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 193 ఆఫ్ 1962.1957 రిట్ అప్పీల్ నెంబరు 111లో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు 1959 ఆగస్టు 18న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల నుంచి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్.

పిటిషనర్ తరఫున ఎ.వి.వి.నాయర్, పి.రాంరెడ్డి వాదనలు వినిపించారు. ప్రతివాది నెం.1 కోసం నౌనిత్ లాల్.

ప్రతివాది తరుపున నెం.2 కోసం కె.ఆర్.చౌదరి, బి.ఆర్.జి.కె.ఆచార్.

అయ్యంగార్ జె. పిటిషనర్ అనకాపల్లి కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ అధ్యక్షుడిగా ఉన్నారు. ఒక సొసైటీ ప్రధానంగా తన సభ్యులకు 'రుణ సౌకర్యాలను' పొందడానికి మరియు వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను సరసమైన ధరలకు విక్రయించడానికి ఏర్పాట్లు చేయడానికి వీలు కల్పించడానికి రూపొందించబడింది. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న అనకాపల్లి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉన్న సమయంలో మద్రాసులోని సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రార్ సొసైటీల ద్వారా సొసైటీ పనితీరుపై ఫిర్యాదులు వెల్లువెత్తాయి. విచారణలో వెల్లడైన వాస్తవాల ఫలితంగా సొసైటీ నిర్వహణలో ఉన్న కమిటీ 1952 ఫిబ్రవరి 15న రిజిస్ట్రార్ ఆదేశాల మేరకు మద్రాసు సహకార సంఘాల చట్టంలోని సెక్షన్ 43 (1932 చట్టం 6) ద్వారా అనుమతి పొందింది. ఆ తర్వాత సొసైటీ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించడానికి ప్రత్యేక అధికారిని నియమించారు. సొసైటీ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించడానికి ప్రత్యేక అధికారిని నియమించారు. పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా.. క్లెయిమ్ చేసిన మొత్తం రూ.13,000 అని, ఈ మొత్తాన్ని ఎలా తయారు చేశారో వివరాలు ఇచ్చారని తెలిపారు.

క్లెయిం యొక్క ప్రధాన అంశం ఏమిటంటే, సొసైటీ వాస్తవానికి దాని ఉత్పత్తిదారు-సభ్యులకు బెల్లం అమ్మకాల ద్వారా సంపాదించినది, కానీ అది సొసైటీకి జమ చేయబడలేదు.

ఈ క్లెయిమ్ ను స్వీకరించిన రిజిస్ట్రార్లు చట్టంలోని సెక్షన్ 51(2) ప్రకారం విశాఖపట్నంలోని సహకార సంఘాల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను అనార్బిటర్ గా నియమించారు.

వెంటనే ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో పిటిషనర్ 226వ అధికరణం ప్రకారం ప్రొహిబిషన్ రిట్ దాఖలు చేస్తూ, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను విచారణకు ఆదేశించారు. ఈ పిటిషన్ ను విచారించిన మేధావి న్యాయమూర్తి పిటిషన్ ను అంగీకరించి పిటిషనర్ కోరిన ఉపశమనం కల్పించారు. 'మీ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఈ విషయాన్ని హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ కు అప్పీలుకు తీసుకెళ్లింది, అది అప్పీలును అనుమతించింది మరియు రిట్ పిటిషన్ ను తిరస్కరించింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ స్పెషల్ లీవ్ (ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికెట్ ను హైకోర్టు తిరస్కరించింది) కోసం ఈ కోర్టును ఆశ్రయించాడు.

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది శ్రీ రాంరెడ్డి మాతో చేసిన వాదనలను వెల్లడించే ముందు, ఈ విచారణకు దారితీసిన లావాదేవీలకు సంబంధించి కొన్ని వాస్తవాలను పేర్కొనాల్సిన అవసరం ఉంది. 1951 నవంబరు వరకు పిటిషనర్ అధ్యక్షుడిగా ఉన్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కమీషన్ ఏజెంట్ గా వ్యాపారం చేయడానికి మద్రాసు జనరల్ సేల్స్ టాక్స్ యాక్ట్ ప్రకారం లైసెన్స్ కలిగి ఉంది మరియు సొసైటీ తన సభ్యులు మరియు ఇతరుల వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల అమ్మకాల టర్నోవర్ పై కమీషన్ ను వృథా చేసింది. 1950 అక్టోబరులో భారత ప్రభుత్వం వివిధ రాష్ట్రాలలో గుర్రాన్ని విక్రయించడానికి గరిష్ట ధరను నిర్ణయిస్తూ గురుకంట్రోల్ ఆర్డర్ జారీ చేసింది. నిర్ణయించిన ధరలు రాష్ట్రాన్ని బట్టి మారుతూ ఉంటాయి. అప్పటి మద్రాసు రాష్ట్రంలో అనకాపల్లిలో అమ్మకానికి నిర్ణయించిన ధరలు ఇతర రాష్ట్రాలలో నిర్ణయించిన ధరల కంటే కొంత తక్కువగా ఉండేవి. నియంత్రిత ధర కంటే ఎక్కువ ధరలకు వ్యాపారుల నుంచి బెల్లం డిమాండ్ ఉండటంతో సొసైటీ సభ్యులు నిర్ణయించిన ధరల కంటే అధిక ధరలకు బెల్లం విక్రయించే అవకాశం ఏర్పడింది. సొసైటీ సభ్యులకు, కొనుగోలుదారులకు మధ్య జరిగిన లావాదేవీలను కాగితాలపై చూపించగా, చట్టం నిర్దేశించిన ధరలకే విక్రయాలు జరిగాయని, వాస్తవానికి అధిక ధరలను వసూలు చేశారని

ఆరోపించారు. ఇంతకుముందే చెప్పినట్లు, దాని ద్వారా కలిగే అమ్మకాలపై కమీషన్ వసూలు చేయడానికి సొసైటీకి హక్కు ఉంది. దీనికి సంబంధించి, గుర్రులను విక్రయించిన మొత్తం ధరపై కమీషన్ సంపాదించబడుతుందని, నియంత్రిత ధరల ఆధారంగా చెల్లించాల్సిన కమీషన్ మొత్తాన్ని సొసైటీకి జమ చేయబడిందని, అందువల్ల కమిషన్ తన సభ్యులు పొందిన అదనపు ధరకు సంబంధించి ఆర్జించిందని పేర్కొన్నారు.

అది సొసైటీ ఖాతాల్లో జమ కాలేదని, యాజమాన్యంలోని సభ్యులచే స్వాధీనం చేసుకోబడుతుందని పేర్కొన్నారు . ఇవీ ఆరోపణలు, ఈ ఆరోపణల ఆధారంగానే పిటిషనర్, ఇతరులపై ఆరోపణలు చేశారు. మధ్యవర్తిత్వ విచారణలో వాటి కరెక్టివిటీని పరీక్షించాల్సి ఉంది.

సొసైటీకి చెల్లించాల్సిన డబ్బులను సొసైటీ ఖాతాల్లోకి తీసుకురాలేదని, సొసైటీ ద్వారా వచ్చిన అమ్మకాల ద్వారా వచ్చిన డబ్బులను సొసైటీ ఖాతాల్లోకి తీసుకురాలేదని పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా ఈ వాదన చేసినప్పుడు, అతను ఇంతకు ముందు చెప్పిన విధంగా, లిఖితపూర్వక పిటిషన్ దాఖలు చేశాడు మరియు ఈ ప్రస్తావన యొక్క చట్టబద్ధతను సవాలు చేస్తూ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను విచారించి క్లెయిమ్ ను నిర్ధారించడానికి మూడు అంశాలను లేవనెత్తారు. మొదటిది, ఏ ప్రాతిపదికన దావా వేయబడిందో ఆ దావా చట్టవిరుద్ధమని, ఇది నిత్యావసరాల చట్టం కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన గురు నియంత్రణ ఉత్తర్వులకు విరుద్ధమని, అటువంటి చట్టవిరుద్ధ లావాదేవీ "సమాజం యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే వివాదం" అనే పదాల పరిధిలోకి రాదని, దీనిని మాత్రమే మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించవచ్చని పేర్కొంది. చట్టంలోని 51వ అధికరణ; రెండవది, ఈ వివాదాన్ని రిజిస్ట్రార్ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించడం సహజ న్యాయానికి విరుద్ధంగా చట్టవిరుద్ధం, ఎందుకంటే (ఎ) డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ విచారణ జరిపారు, దీని ఫలితంగా చట్టంలోని సెక్షన్ 43 ప్రకారం సొసైటీ నిర్వహణను తొలగించారు, మరియు (బి) డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ రిజిస్ట్రార్ కు సబార్డినేట్ గా ఉండటం ఈ విషయంలో నిష్పాక్షికంగా వ్యవహరించాలని ఆశించలేము; చివరగా, ఈ కేసులో రిజిస్ట్రార్ చట్టంలోని సెక్షన్ 49 ప్రకారం ముందుకు సాగి ఉండాలి, సెక్షన్ 51 కింద కాకుండా, సివిల్ కోర్టులను ఆశ్రయించడం ద్వారా తనకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా తుది ఉత్తర్వులను సవాలు చేయవచ్చు, సెక్షన్ 51 కింద అనావార్డ్ శాఖాపరమైన అప్పీళ్లకు లోబడి

ఉంటాడు మరియు సివిల్ కోర్టులో ప్రశ్నించబడకూడదు. విద్వాంసుడైన సింగల్ జడ్జి రెండవ మరియు మూడవ పాయింట్లను తిరస్కరించాడు కాని మొదటిదాన్ని సమర్థించాడు. నియంత్రిత ధర కంటే ఎక్కువ అమ్మకాల లావాదేవీ చట్టవిరుద్ధమని, సొసైటీ తన అధికారి లేదా ఏజెంట్ కు వ్యతిరేకంగా అకౌంటింగ్ చేయడానికి చట్టవిరుద్ధం ఒక అడ్డంకి అని అతని వాదన, అయినప్పటికీ ఏజెన్సీ యొక్క ఒప్పందమే చట్టవిరుద్ధం కాదు. అప్పీలుపై హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా పిటిషనర్ తరఫున కోరిన మూడు అంశాలను తిరస్కరించారు.

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది రాంరెడ్డి మా ముందు మూడు అంశాలను లేవనెత్తారు. వాటిలో మొదటిది, చట్టంలోని సెక్షన్ 51 ప్రకారం కాకుండా సెక్షన్ 49 ప్రకారం రిజిస్ట్రార్ ముందుకు సాగి ఉండాల్సింది. సెక్షన్ 49ను కేవలం సాక్ష్యాధారాలను మాత్రమే ఉటంకిస్తూ కేసు విచారణకు అనుమతించారు.

> 49. (1) సెక్షన్ 37 కింద ఆడిట్ లేదా సెక్షన్ 38 కింద విచారణ లేదా సెక్షన్ 3 9 కింద తనిఖీ లేదా ఒక సొసైటీని మూసివేయడం వంటి సందర్భాల్లో, సొసైటీ యొక్క సంస్థ లేదా నిర్వహణలో పాల్గొన్న ఏ వ్యక్తి లేదా సొసైటీ యొక్క ఏదైనా మాజీ లేదా ప్రస్తుత అధికారి ఏదైనా డబ్బు లేదా ఇతర ఆస్తిని దుర్వినియోగం చేసినట్లు లేదా మోసపూరితంగా నిలుపుకున్నట్లు లేదా నమ్మక ద్రోహానికి పాల్పడినట్లు కనిపిస్తుంది. సొసైటీకి సంబంధించి, రిజిస్ట్రార్ తన స్వంత కదలికతో లేదా కమిటీ లేదా లిక్విడేటర్ లేదా ఏదైనా రుణదాత లేదా కంట్రిబ్యూటర్ యొక్క దరఖాస్తుపై, అటువంటి వ్యక్తి లేదా అధికారి యొక్క ప్రవర్తనను పరిశీలించి, రిజిస్ట్రార్ భావించిన విధంగా డబ్బు లేదా ఆస్తి లేదా దానిలోని ఏదైనా భాగాన్ని వడ్డీతో తిరిగి చెల్లించాలని లేదా పునరుద్ధరించాలని లేదా సొసైటీ ఆస్తులకు ఆ మొత్తాన్ని విరాళంగా ఇవ్వాలని ఆదేశించవచ్చు. రిజిస్ట్రార్ అనుకున్నట్లుగా దుర్వినియోగం, మోసపూరిత నిలుపుదల లేదా నమ్మక ద్రోహానికి సంబంధించి పరిహారం ద్వారా.

(2) సొసైటీ ప్రధాన కార్యాలయం ఉన్న ప్రాంతంపై అధికార పరిధి ఉన్న జిల్లా కోర్టు లేదా సొసైటీ ప్రధాన కార్యాలయం మద్రాసు నగరంలో ఉంటే, సిటీ సివిల్ కోర్టు తన ఉత్తర్వులు అందుకున్న మూడు నెలల్లోపు బాధిత పక్షం చేసిన దరఖాస్తుపై కొట్టివేయకపోతే సబ్ సెక్షన్ (1) కింద రిజిస్ట్రార్ ఉత్తర్వులు అంతిమమైనవి.

మరియు s. 5 1 - ఇతర ప్రొవిజన్-రన్

"మధ్యవర్తిత్వం :

వివాదాలు:51. రిజిస్టర్డ్ సొసైటీ యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే ఏదైనా వివాదం తలెత్తితే (సొసైటీ యొక్క వేతనం పొందే సేవకుడిపై సొసైటీ లేదా దాని కమిటీ తీసుకున్న క్రమశిక్షణా చర్యలకు సంబంధించిన వివాదం మినహా)

(ఎ) ....

(బి) ....

(సి) సొసైటీ లేదా దాని కమిటీ మరియు ఏదైనా గత కమిటీ, ఏదైనా అధికారి, ఏజెంట్ లేదా సేవకుడు, లేదా ఏదైనా మాజీ అధికారి, మాజీ ఏజెంట్ లేదా మాజీ సేవకుడు, లేదా నామినీ, వారసులు లేదా ఏదైనా మరణించిన అధికారి, మరణించిన ఏజెంట్ లేదా మరణించిన సేవకుడి చట్టపరమైన ప్రతినిధుల మధ్య, లేదా

(d) ....

వివరణ: ఒక రిజిస్టర్డ్ సొసైటీ ఒక సభ్యుడు, మాజీ సభ్యుడు లేదా మరణించిన సభ్యుడి నామినీ, వారసుడు లేదా చట్టపరమైన ప్రతినిధి నుండి ఏదైనా రుణం లేదా డిమాండ్ కోసం క్లెయిమ్ చేయడం, అటువంటి రుణం లేదా డిమాండ్ అంగీకరించబడుతుందా లేదా అనేది ఈ ఉప విభాగం యొక్క అర్థంలో సొసైటీ యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే వివాదం.

(2) రిజిస్ట్రార్ అటువంటి రిఫరెన్స్ అందుకున్న తరువాత,

(ఎ) వివాదాన్ని స్వయంగా నిర్ణయించుకోండి, లేదా

(బి) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ దిశగా అధికారాలు కలిగి ఉన్న ఏ వ్యక్తికైనా దానిని పారవేయడానికి బదిలీ చేయడం, లేదా

(సి) నిర్దేశించిన నియమాలకు లోబడి, దానిని మధ్యవర్తి లేదా మధ్యవర్తులకు పరిష్కరించడానికి పంపండి."

ఈ విషయంలో సుందరం అయ్యర్ కేసులో మద్రాసు హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు. సహకార సంఘాల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్. (1) 49వ అధికరణలోని నిబంధనలు వర్తించని సందర్భాల్లో మాత్రమే 5 1వ అధ్యాయాన్ని ఆశ్రయించాల్సి ఉంటుందని భావించారు. 49, 51వ సెక్షన్ల పరిధిలోకి వచ్చిన సందర్భాల్లో ఈ రెండు నిబంధనలు సమాంతరంగా పనిచేయడానికి ఉద్దేశించినవి కావు. సెక్షన్ 51 సివిల్ కోర్టుల పరిధిని మినహాయించినందున, దీనిని ఖచ్చితంగా పరిగణించాలి మరియు ఆ కారణంగా, సెక్షన్ 49 వర్తించే సందర్భాల్లో, సెక్షన్ 51 ను మినహాయించాలి. అంతేకాక, 51 వ అధికరణం వివిధ విషయాలను అందించే సాధారణ స్వభావాన్ని కలిగి ఉంది మరియు సహకార సంఘాలలో తలెత్తే పార్టీల మధ్య మరియు తలెత్తే వివాదాల గురించి దాదాపు సమగ్రంగా ఉంది. మరోవైపు సెక్షన్ 49 అసాధారణ పరిస్థితులలో తలెత్తే ప్రత్యేక రకాల వివాదాలను వివరిస్తుంది. సెక్షన్ 51 కింద చర్చించిన పెద్ద సమూహం నుండి వేరు చేయబడింది.ఈ విధంగా రెండు సూత్రాల నిబంధనలను అతిక్రమించినప్పుడు సెక్షన్ 49 లోని నిబంధనలు మాత్రమే వర్తిస్తాయి. ఈ వాదన ఆధారంగా, ప్రస్తుత కేసులో దావా "సొసైటీ నిర్వహణలో ఉన్న ఒక వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా" మరియు "సొసైటీ యొక్క డబ్బు లేదా ఇతర ఆస్తులను మోసపూరితంగా నిలుపుకున్నందుకు" అని, అందువల్ల, ఇది పూర్తిగా సెక్షన్ 49 పరిధిలోకి వస్తుందని, ఫలితంగా చట్టంలోని సెక్షన్ 51 కింద డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ చేత విచారణకు ఆదేశించే అధికారం రిజిస్ట్రార్ కు లేదని న్యాయవాది వాదనలు వినిపించారు. అయితే, ఈ వాదన 49(1) వ అధికరణను వర్తింపజేయడానికి అవసరమైన మరో అవసరాన్ని విస్మరించి ముందుకు సాగుతుంది. 49(1) అనే సూత్రాన్ని అధిగమించే ముందు మనం ప్రస్తావించిన, మనం నిర్దేశించిన

రెండు అంశాలతో పాటు, సంతృప్తి చెందవలసిన మరో షరతు కూడా ఉంది. ఈ ఆరోపణలకు దారితీసే వాస్తవాలను సెక్షన్ 37 కింద ఆడిట్ లేదా సెక్షన్ 38 కింద ఆడిట్ లేదా సెక్షన్ 39 కింద తనిఖీ లేదా సొసైటీ విలీనం సమయంలో వెల్లడించాల్సి ఉంటుంది. ఈ షరతును కూడా సంతృప్తి పరచకపోతే 49వ సెంబరు ఆకర్షణీయంగా ఉండదని రాంరెడ్డి పేర్కొన్నారు.

ఏదేమైనా సెక్షన్ 380 కింద విచారణ జరిగిందని, తత్ఫలితంగా ఆ షరతు సెరవేరిందని వాదించారు. సెక్షన్ 38 ప్రకారం సొసైటీ వ్యవహారాలను నిష్పక్షపాతంగా నిర్వహించిన మాట వాస్తవమే కానీ అది సరిపోదు. ఆ విచారణలో ఈ దావాలో పేర్కొన్న వాస్తవాలు, దాని ఆధారంగా ఉన్న వాస్తవాలు వెల్లడయ్యాయి. రిజిస్ట్రార్ కు సమర్పించిన విచారణ నివేదికను కోర్టు ముందు ఉంచి, అందులో వెల్లడించిన వాస్తవాలు క్లెయిమ్ స్టేట్ మెంట్ లో పేర్కొన్న వాస్తవాలకు అనుగుణంగా ఉంటేనే ఇది రుజువు అవుతుంది లేదా రుజువు అవుతుంది. విచారణ నివేదిక హైకోర్టు ముందు లేదని, ఈ ప్రొసీడింగ్స్ రికార్డుల్లో లేదని రాంరెడ్డి అంగీకరించారు. అందువల్ల 38వ సెక్షన్ కింద విచారణ అనంతరం ఆ నివేదికలో వెల్లడైన అంశాలకు, క్లెయిమ్ స్టేట్ మెంట్ లో వెల్లడైన అంశాలకు మధ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు ఉన్నాయని చెప్పలేము. కాబట్టి ఈ కేసు చట్టంలోని సెక్షన్ 49 కిందకు రాదని భావించాలి. 'సెక్షన్ 49 వర్తించకపోతే, అక్రమాలకు సంబంధించిన ఇతర వాదనలకు లోబడి, సెక్షన్ 51 కింద రిజిస్ట్రార్ ప్రొసీడింగ్ ఉత్తర్వులు అభ్యంతరకరంగా ఉండవు. కాబట్టి ఈ మొదటి అంశాన్ని తిరస్కరించాలి.

సొసైటీకి చెందిన డబ్బును పిటిషనర్ నిలుపుకోవటానికి సంబంధించిన వివాదాలు "సమాజం యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే వివాదం" కాదని పండిత న్యాయవాది యొక్క తదుపరి వాదన. "సమాజం యొక్క వ్యాపారం" అనే పదం సొసైటీ యొక్క చట్టబద్ధమైన వ్యాపారంగా చట్టబద్ధంగా అనుమతించబడిన వాటిని మాత్రమే కలిగి ఉంటుంది మరియు అందువల్ల పిటిషనర్ పై దావా ఉత్పన్నమైన వ్యాపార కార్యకలాపాలు గుర్ కంట్రోల్ ఆర్డర్ ను ఉల్లంఘించినట్లు ఆరోపించబడినందున ఇది "సమాజం యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే వివాదం కాదు" అని వాదన. ఈ ప్రతిపాదనతో మేం ఏకీభవించలేకపోతున్నాం. ఎక్ టర్పి కాసోనాన్ ఒరిటూర్ ఆక్టియో అనే మాగ్జిమ్ ఆధారంగా విద్వాంసులు సూచించిన మూడవ అంశానికి సంబంధించినంతవరకు, దానిని

పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో మనం దాని గురించి చర్చిద్దాం. అయితే, మధ్యవర్తి ముందు చేసిన వాదన సొసైటీ యొక్క వ్యాపారాన్ని తాకే విధంగా లేదనే వాదనకు మాకు ఎటువంటి ఆధారం కనిపించడం లేదు. సొసైటీకి చెందిన వస్తువులను అమ్మడం సమాజపు వ్యాపారంలో భాగమని, ఆ అమ్మకాలకు కమీషన్ వసూలు చేయడం, సొసైటీ ఖాతాలను ఆ కమీషన్ లో జమచేయడం కూడా సొసైటీ వ్యవహారమేనని కొట్టిపారేయలేం.అందువలన అమ్మకం వల్ల తలెత్తిన అక్రమత ప్రశ్నతో పాటు, నియంత్రిత ధర కంటే ఎక్కువ ధర పలకడం. అందువల్ల సొసైటీ తరఫున తాను చేసిన అమ్మకాలపై చెల్లించాల్సిన కమీషన్ మొత్తాన్ని సొసైటీకి జమ చేయడంలో అప్పీలుదారుడు విఫలమయ్యాడని, ఆ డిమాండ్ కు అతడు అంగీకరించలేదని వాదించే సామర్థ్యం లేదు.

సొసైటీ యొక్క వ్యాపారానికి సంబంధించిన వివాదాలు కావు. ఈ అభ్యంతరానికి వాస్తవం లేదు మరియు తిరస్కరించాలి.

న్యాయనిపుణులు కోరిన చివరి అంశం ఏమిటంటే, కమీషన్ ను సక్రమంగా నిలుపుకోవటానికి దారితీసిన అమ్మకం చట్టవిరుద్ధమని, అందువల్ల అటువంటి చట్టవిరుద్ధమైన లావాదేవీ యొక్క ప్రాతిపదికపై సొసైటీ చట్టపరంగా క్లెయిమ్ చేయజాలదని వాదించారు. ఈ అంశంలో కూడా మనకు ఎలాంటి పదార్థం కనిపించడం లేదు. పిటిషనర్ కు, సొసైటీకి మధ్య ఒప్పందంలో ఎలాంటి అక్రమాలు లేవు. అది పూర్తిగా చట్టబద్ధమైంది. సొసైటీ అధ్యక్ష పదవి నుంచి ఇది ఉద్భవించింది.సొసైటీ తరఫున తనకు వచ్చిన డబ్బులకు చట్టప్రకారం అతను జవాబుదారీగా ఉంటాడు.చట్టవ్యతిరేక లావాదేవీలకు పాల్పడ్డాడన్న వాస్తవం, అతను అన్యాయంగా నిలిపివేసిన సొసైటీలకు చెల్లించాల్సిన కమీషన్ ఖాతాను క్లెయిమ్ చేసే సొసైటీ హక్కుపై ఎటువంటి ప్రభావం చూపదు. ఈ వాదనను డివిజన్ బెంచ్ న్యాయమూర్తులు తోసిపుచ్చిన తర్కాన్ని మేము సరైనదిగా పరిగణిస్తాము. అంతేకాక ఈ విషయాన్ని ఈ కోర్టు కేదార్ నాథ్ మోతానీ వర్సెస్ ప్రహ్లాద్ రాయ్ (1) అనే తీర్పులో పరిశీలించింది మరియు ఈ తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది స్వయంగా ఈ అంశాన్ని అంత సీరియస్ గా నొక్కి చెప్పలేదు.

అయితే, ఈ కేసు నుంచి విడిపోయే ముందు ఒక విషయాన్ని ప్రస్తావించాల్సి ఉంటుంది. విజ్ఞులైన న్యాయమూర్తులు అప్పీలును అనుమతించిన తరువాత. సొసైటీ గురించి, వారి తీర్పులో ఇలా పేర్కొన్నారు:

> చివరగా, ఇతరులను మోసం చేయాలనుకునే వ్యక్తులకు సహాయం చేయడానికి ఈ కోర్టు విముఖత చూపుతుందని మనం గమనించాలి. ట్రిబ్యునళ్ల ద్వారా ఏదైనా చట్ట తప్పిదం జరిగిందని భావించినప్పటికీ, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం ఈ కోర్టు యొక్క అసాధారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడానికి అది ప్రాతిపదిక కాదు, ఇది న్యాయాన్ని కొనసాగించడంలో కాదు, నిజాయితీని ప్రోత్సహిస్తుంది.

ఆర్బిట్రేటర్ల ముందు దాఖలు చేసిన వాదనలో ఉన్న వాదనలు సరైనవి ఇంకా నిర్ణయించబడలేదని, అందువల్ల అందులో పేర్కొన్న వాస్తవాలు రుజువయ్యాయని, సొసైటీ కార్యకలాపాల నిర్వహణలో పిటిషనర్ మోసం లేదా నిజాయితీ లేనివాడు అని భావించిన న్యాయమూర్తులకు న్యాయం జరగలేదని శ్రీ రాంరెడ్డి మాకు ఎత్తి చూపారు. మేధావుల ఈ ఫిర్యాదులో మనకు బలం కనిపిస్తుంది. ఈ పరిస్థితులలో, ఈ విషయం కోర్టు ముందు ఉన్న దశకు సంబంధించి, విజ్ఞులైన న్యాయమూర్తులు ఈ పరిశీలనలు చేయడంలో తప్పు చేశారని మేము జోడించాము.

చట్టంలోని సెక్షన్ 51 కింద మధ్యవర్తిత్వ విచారణలో పిటిషనర్ తరపున డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ముందు వాదించాలని తాము భావించలేదని, అయితే అది అలాంటి ప్రభావాన్ని చూపే అవకాశం ఉందని స్పష్టమవుతోంది. అటువంటి అపోహలను, ప్రభావాలను తొలగించడానికి మనం ఇంతకు ముందు చెప్పినవి సరిపోతాయి.

అప్పీలు విఫలం అవుతుంది మరియు ఒక సెట్ ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేత